

שיעור 10*
28 מאי - 3 יוני

ישוע בירושלים

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת שיעור השבת השבועי: זכריה 9:9; מתי 21:1-46; רומיים 4:13-16; התגלות 12-14:7; מעשי השליחים 6:7; מתי 22:1-15.

פסוק לשינון: "אמר להם ישוע: 'האם לא קראתם בכתובים, 'אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה; מאת יהוה היתה זאת, היא נפלת בעינינו?' (מתי 21:42).

במתי 20:27,28 אומר ישוע: "והחפץ להיות לראש בקרבכם יהי לכם עבד: כַּאֲשֶׁר בֶּן־הָאָדָם לֹא לָמַעַן אֲשֶׁר יִשְׁרְתוּהוּ כִּי אִם לְשָׂרְתָהּ וְלָתֵת אֶת־נַפְשׁוֹ כַּפֹּר תַּחַת רַבִּים". כך היה ישוע האל הניצחי, בורא כל, הוא חי חיי עבד על אדמות ופעל למען האובדים החולים והנזקקים, אף על פי שרבים מהם עדיין גלגלו עליו. הכחשה עצמית וביטול הרצון העצמי שלו לעולם לא נוכל להבין לעומק. בנוסף לרעיון הבלתי נתפס הזה של שיעבודו מרצונו החופשי, הפלא גדול יותר בכך שהוא האלוהים הניצחי עתיד היה להתמודד עם המטרה הנעלה שבעטיה הוא בא לעולמנו: "לָתֵת אֶת־נַפְשׁוֹ כַּפֹּר תַּחַת רַבִּים". הקרבה עצמית זו, וביטול עצמי זה הגיעו לשיאם במסתורין "אֲשֶׁר מְלֹאכִים נִכְסְפִים לְהַשְׁקִיף אֶל תּוֹכָם" (פטרס א' 12:1) והרי זהו קורבן המשיח.

השבוע נבטי בכמה מהאירועים העיקריים והחשובים ביותר שבתורתו של ישוע בהגיעו לירושלים, לא בכדי קבל כתר מלכות על אדמות כפי שרבים בני זמנו ייחלו וקיוו אלא על-מנת להיות: "לְחַטָּאת בְּעַדְנוּ, כְּדִי שְׂאֲנוּ נִלְבֵּשׁ אֶת הַצְּדָקָה שֶׁל אֱלֹהִים בּוֹ" (קורינתיים ב' 5:21).

*לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת ה-4 ביוני.

הנבואה בדבר בוא המשיח

לאחר שבעים שנות הגלות והשבי בבבל החל עם ישראל לחזור לירושלים. הם נלהבו לשוב ולבנות את בית המקדש אולם כשהונחו היסודות נזכרו אלו שחיו עוד בתקופה שלפני הגלות וחורבן בית המקדש שבנה שלמה, במבנה המפואר והבינו שבית המקדש החדש הזה לא יהיה יפה ומפואר כשם שהיה בית המקדש שבנה שלמה. הם בכו בקול גדול (עזרא 12: 3). הנוכחים במעמד זכו לעידוד ותמיכה בלתי צפויים משניים שהיו איתם: נביא זקן בשם חגי ונביא צעיר בשם זכריה. חגי הזכיר לעם שהפאר האמיתי שהיה לבית המקדש שבנה שלמה לא בא משום דבר שעשה או הביא שלמה או כל אדם אחר לתוכו. מה גם שלא היה זה 'מקדש שלמה' כשם שהבהיר חגי, אלא מקדשו של אלוהים. חגי נשא נבואה זו: "כִּי כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת עוֹד אַחַת מַעֲט הִיא וְאֲנִי מַרְעִישׁ אֶת-הַשָּׁמַיִם וְאֶת-הָאָרֶץ וְאֶת-הַיָּם וְאֶת-הַחֲרֹבָה: וְהִרְעַשְׁתִּי אֶת-כָּל-הַגּוֹיִם וּבָאוּ חֲמֹדַת כָּל-הַגּוֹיִם וּמִלֵּאֲתֵי אֶת-הַבַּיִת הַזֶּה כְּבוֹד אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת: לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת: גְּדוֹל יְהוָה כְּבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה הָאֲחֵרוֹן מִן-הָרִאשׁוֹן אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת וּבְמִקּוֹם הַזֶּה אֶתֵּן שְׁלוֹם נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת" (חגי 9-6: 2). התקווה ניצוטה בליבם כשנביא זכריה: "גִּילִי מְאֹד בַּת-צִיּוֹן הִרְעִיעַ בַּת יְרוּשָׁלַם הִנֵּה מִלְכָּךְ יָבוֹא לָךְ צְדִיק וְנוֹשָׁע הוּא עֲנִי וְרִכֵּב עַל-חֲמֹר וְעַל-עֵיר בֶּן-אֶתְנֹנֹת" (זכריה 9: 9).

כיצד מתקשרות נבואות מדהימות אלו עם כניסתו של ישוע לירושלים במתי 11-1: 21?

"המשיח הגשים את המסורת היהודית לכניסה המלכותית. הבהמה שעליה היה רכוב בכניסתו הייתה זו ששימשה את מלכי ישראל, והנבואה הבטיחה שהמשיח כך יבוא למלכותו. מיד לכשישב על העיר בן האתונות מילאו את החלל קולות ניצחון ותרועה על-ידי הנקהלים. ההמונים בירכו לשלום את המשיח מִלְכָם. ישוע קיבל את ההערצה וההוקרה שעד כה חפץ להמנע ממנה, ושליחיו קיבלו זאת כעדות וראייה לכך שתקוותיהם וציפיותיהם להכתרתו כמלך עמדו להתגשם מול עיניהם. ההמונים היו משוכנעים שעת שיחרורם מהכיבוש הרומי הגיעה. הם העלו בדימונם את צבאות הכיבוש הרומי נסוגים מירושלים, ושעם ישראל שוב היה לאומה חופשית ועצמאית בארצם." אלן ג'יי ווייט, 'חמדת הדורות', עמ' 570.

שוב ושוב אנו רואים כיצד התגשמו הנבואות בכתובים גם אם בזמן התגשמותם לא הבינו בני זמנם בכך. איזה לקח נוכל ללמוד מכך על העובדה שדעות קדומות יכולות לעוות את האמת?

ישוע בבית המקדש

כבר מאז החטא הקדמון שימשו הקרבנות הנבחרים של אלוהים כדרך ללמד את תושבי העולם את תוכנית הגאולה, גאולה בחסד על ידי אמונה בבואו של המשיח (רומיים 13-16: 4). דוגמא מאלפת לאמיתה זו נמצאת בבראשית פרק ד', הסיפור על קין והבל והטרגדיה שהתחוללה בגלל השתחוויה- בגלל פולחן, בין היתר (ראו התגלות 12-14: 7). כשקרא אלוהים לעם ישראל "מִמְלַכֶּת פְּהִינִים וְגוֹי קְדוֹשׁ" (שמות 6: 19) הוא גם ייסד את עבודת הקודש באוהל מועד כמודל נרחב יותר ומושלם יותר להסבר הגאולה. מאוהל מועד במדבר ועד לבית המקדש שבנה שלמה וגם לכשנבנה בית המקדש השני לאחר שובם של עם ישראל מבבל, נתגלתה הבשורה בסמלים ודימויים מפולחן משכן הקודש. עם זאת ובניגוד למוצאו האלוהי, בית המקדש והטקסים שהתנהלו בו על-ידי בני אדם שכפופים לחטא הקדמון, שחיתות הפכה לחלק מעבודת האל גם כאן, מקום שבו פולחן האלוהים נחנך על-מנת לגלות את אהבתו וחסדו לעולם השרוי תחת קללת החטא. הדברים הפכו כל-כך רעים ומושחתים עד לזמנו של ישוע, בגלל החמדנות, ותאוות הבצע של הכוהנים (אלה שהפולחן ניתן להם באמונים ושניהלו את הטקסים) עד ש"לעניי העם נהרסה ונכחדה הקדושה של הקרבת הקורבנות וכל הטקסים הדתיים" (אלן ג'י ווייט, 'חמדת הדורות', עמ' 590).

קיראו את מתי 17-12: 21. איזה לקחים נוכל ללמוד מכאן כעובדי האלוהים?

כמו במקומות רבים אחרים מצטט ישוע את התנ"ך על-מנת להצדיק את מעשיו, ראייה נוספת לכך שכחסידי ותלמידיו של האדון חובתנו להפוך את כתבי הקודש למרכז חיינו, ההשקפה והמערכת המוסרית שלנו. ישוע לא רק ציטט את התנ"ך אלא הוא עשה נסים ברפאו את העיוור והפיסח. כל אלה היוו ראיות חזקות עוד יותר ועובדות משכנעות אודות טיבעו האלוהי ושליחותו. כמה טראגי שאלו שהיו הרגישים ביותר והפתוחים ביותר לכל העובדות האלו, נימנו עם מתנגדיו האמיצים והנוקשים ביותר. בירתם ודאגתם לאוצרות הארציים ולמעמדם כאפורופסים וסוכנים של בית המקדש, החמיצו מרביתם את הרעיון המרכזי, הסיבה, ומה שכל הסמלים והדימויים הצביעו עליו: ישועה בישוע המשיח.

כיצד נוכל לוודא שאנו שומרים מפני נטייה לתת לרצוננו להשתלט או לרכוש כל דבר כאן, לא משנה כמה איכותי הוא וטוב, לסכן את החשוב מכל: חיי נצח בישוע?

ללא פרי

כשטיהר ישוע את בית המקדש היה זה מעשה של חמלה. היה זה בחצר הגויים שם נסחרו היונים והכסף, ואולם ישוע התכוון שיהיה ביתו בית תפילה והשתחויה אמיתית לכל העמים (ישעיהו נו': 7). אולם הטיהור היה גם פעולה של משפט. הכוהנים שניהלו את בית המקדש השחיתו ואיבדו את סיכוייהם לברך את כל העמים; יום דינם קרב לבוא. מה עוד יכול היה לקרות מלבד קצירת היבול של מעשיהם וחוסר רצונם לקבל את ישוע גם לאחר שגילה עצמו, אופיו ושליחותו האלוהית?

קיראו את מתי 22: 18-21. כיצד משתווה קיללתו של ישוע את עץ התאנה לטיהור המקדש?

ישוע חרף את דינו של עץ התאנה כמשל על מנהיגי האומה היהודית שהגיעו למעמד הקציר של עונותיהם, מצב שאין חזרה ממנו. חשוב לציין כי לא היה זה משל שכלל את כל מנהיגי הדת. מספר רב של מנהיגי דת חזרו בתשובה והאמינו בישוע כמשיח צדקו של אלוהים. "דַּבֵּר אֱלֹהִים שְׁגִשְׁג וּמִסְפָּר הַתְּלַמִּידִים בִּירוּשָׁלַיִם גָּדַל מֵאֲדָם וְגַם הֶמּוֹן רַב מִן הַכְּהֹנִים נִשְׁמָעוּ לְאַמּוֹנָה" (מעשי השליחים 7: 6). אולם בדיוק כפי שעץ התאנה לא הניב שום פרי, כך גם היה עם הכהונה, מפעלו של בית המקדש, שהתעתד להיבטל. תלמידיו הנוכחים עימו בטח הזדעזעו למראה המעשה הזה ולשמע דבריו החריפים, בעודם מנסים ללמוד את הלקחים של החמלה ואחדות המין האנושי שגילה ישוע לכל אורך פועלו. היה זה אותו ישוע שאמר כי לא בא להרשיע את העולם כי אם לגאול אותו; אותו ישוע שטען: "כִּי בֶן-הָאָדָם לֹא בָא לְגַרֵם לְאַבְדֵן נַפְשׁוֹת בְּנֵי אָדָם, אֲלָא לְהוֹשִׁיעֵן" (לוקס 9: 56). כל מילה ופעולה בשליחותו הוקדשה לשיקום המין האנושי השרוי בחטא, ולהפנות מבטו של המין האנושי לתקווה וההבטחה של חיים חדשים במשיח. כך שבהתנהגות הלא אופיינית לו, החריפות וההרשעה שבדבריו, עם סופיות שכזו לבטח שהפתיע את חסידיו, ועל כן כתב מתי: "כִּרְאוּתֶם זֹאת תִּמְהוּ הַתְּלַמִּידִים" (מתי 20: 21). אין ספק שישנם אנשים שבשלב מסויים עשויים לדחות לגמרי את חסדיו ורחמיו של אלוהים (ראו בראשית 13: 6, 15: 16, 19: 24; התגלות 11: 22).

מדוע אם כן זה חשוב מאוד להשאיר את השיפוט בין אם זוהי דחייה סופית אם לא עם אלוהים ולא לשיפוט בעצמנו את אחינו או אפילו את עצמנו? איזה שיפוט השאיר אלוהים בידינו? (ראו גם יוחנן 7: 24; קורנתיים א' 2: 6, 11: 31).

האבן

לו הייתם יודעים כי נשאר לכם רק מספר ימים בודדים לחיות, מה הייתם עושים עימם? אחד הדברים שישוע עשה זה למשול משלים שישאירו רושם עמוק על מאזיניו.

קיראו את מתי 21: 33-46. מי מיוצג על-ידי כל אחד מן הבאים?

בעל האחוזה

הכורמים

עובדי בעל האחוזה

בנו של בעל האחוזה

שימו לב לציטוט שהביא ישוע מתהילים 118: 22,23. בצטטו את הנבואה אודות האבן המאוסה התייחס ישוע למאורע מהיסטוריית עם ישראל. המקרה היה בעת בניית בית המקדש הראשון. כשבנה שלמה את בית המקדש הוכנו אבני הבנייה העצומות במחצבה ולא בשטח הבנייה (מלכים א' 7: 6). לאחר שהובאו אל אתר הבנייה לא נשמע כלי גרזן או ברזל בהיבנותו. על הבונים היה רק לשלב את האבנים ולשים אותן במקומם. לשימוש כאבן יסוד הובאה אבן בעלת מימד עצום וצורה מיוחדת. אולם הבונים לא מצאו מקום מתאים לה ודחו אותה. היא הייתה להם למטרד בשל גודלה, והפריעה להם באתר הבנייה. האבן נשארה דחוייה זמן רב.

"אולם כשהגיעו הבונים לשלב של יסוד פינת המקדש הם חיפשו ארוכות אחר אבן תואמת בעלת גדולה וחוזקה מספקת ובעלת צורה מתאימה על-מנת למלא את הפינה הזו ולתמוך במשקל הרב של האבנים שייבנו עליה...לבסוף נקראה תשומת ליבם לאבן שנשארה דחוייה זמן רב כל-כך...האבן נתקבלה והובאה למקומה ונמצא שהיא תואמת בדיוק רב." (אלן גיי ווייט, "חמדת הדורות", עמ' 598).

קיראו את מתי 21: 44 שוב. שני מצבים מתייחסים לאבן: האחד שבו נופל אדם עליה ונשבר והשני בו האבן נופלת על האדם ומוחצת אותו. מהו ההבדל המהותי שביניהם? (ראו תהילים 51: 7 ודניאל 2: 34).

מחיר החסד

החדשות הטובות שבכתבי הקודש הם שנבראנו על-ידי אלוהים אוהב שסיפק לכולנו דרך מוצא מהחטא והמוות דרך קורבן המשיח. זהו הנושא המרכזי הנראה בדרך זו או אחרת העובר כחוט השני לאורך כל המקרא. ניתן להבחין בכך גם במשל הבא שנסא ישוע.

קיראו את מתי 15:1-22. מה מלמד משל זה אודות הישועה עיי אמונה?

למרות שמשל זה נשמע קשה ומחמיר חשוב לזכור את שמוטל על כף המאזניים: חיי עולם או השמדה מוחלטת של כל אדם ואדם. לאור דברים אלה מה עוד בעל חשיבות? בהֵבֵט אל קורבן המשיח ובהקרבתו של אלוהים על-מנת לספק את גאולת המין האנושי נוכל לראות מקצת מעומקו ורוחבו הנשגבים מבינתנו של הנושא. מדובר כאן בבן האלוהים שלקח על עצמו את מלוא הזעם וחרון האף של אלוהים כנגד החטא. אין דבר יותר רציני מזה. אם זהו המוטיב שנלמד לנצח נצחים אין פלא שאנו מתקשים להבין אותו כעת. משום כך באו המילים הבלתי מתפשרות במשל הני"ל. אלוהים ראה בטובו לספק לכל אחד ואחד את האפשרות להיות נוכח בחתונת השה (התגלות 7: 19); כל דבר שנצטרכנו לו סופק ברוב חסד במחיר גבוה כל-כך ששום משל לא יכול לעשות צדק בנסיון לכלול את המוטיב הזה. היה גרוע מספיק שהמוזמנים לחתונה זילזלו בחשיבות של מאורע זה אולם חלק מהמוזמנים אף פנו להתעלל ולהרוג את עבדי המלך, אותם עבדים שבידם הייתה ההזמנה. שוב אין לתמוה על תגובת המלך הנחרצת ובלתי מתפשרת.

מהם "בגדי החתונה"? (ראו גם התגלות 8: 19).

בגדי החתונה מסמלים את צדקתו של המשיח, צדקה המתגלה בחייהם ומעשיהם של הקדושים. האיש שבא בלי בגדי החתונה ייצג את אלו הטוענים שהם משיחיים ותובעים את זכויות החסד והגאולה אולם מנעו מהבשורה לחדש את חייהם ואת אופיים. במחיר בל יתואר, סופקו כל התנאים למען אלו שנענו להזמנה. כפי שמתגלה בהמשך המשל הכניסה לחתונה כרוכה בתנאים מסויימים, מעבר לנוכחות גרידא.

חומר נוסף למחשבה: כותרת עיתון לונדוני קראה: 'נמצאה אישה שמתה בדירתה מזה שלוש שנים: שילדתה של ג'וייס נמצאה על הספה בעוד הטלוויזיה עובדת'.
(www.the-guardian.com/film/2011/oct/09/joyce-vincentdeath-mystery-documentaery)

מתה שלוש שנים בדירתה בלונדון ואף אחד לא התגעגע אליה? אף אחד לא התקשר לבדוק מה קורה איתה? כיצד יכל דבר כזה לקרות? במיוחד בימינו עם תקשורת שכמעט ללא הגבלה? כשיצא לאור סיפור זה לראשונה, היו החדשות בין-לאומיות, לתדהמת תושבי לונדון. איך זה קרה שהיא הייתה מתה זמן רב כל-כך ואך אחד לא ידע על כך? בלעדי התקווה וההבטחה שבבשורה, והגאולה שעלתה מחיר רב כל-כך על-מנת שתתאפשר לנו, גם אנו עתידים לסוף של שיכחה שכזאת כשם שקרה לאישה הזו בלונדון. אולם מצב זה גרוע מכך משום שאף אחד לא יחשוב עלינו או יבכה עלינו אפילו ויותר משלוש שנים או אפילו שלוש מיליארד שנים. הקונצנוס המדעי העכשווי הוא שבמוקדם או במאוחר היקום כולו יילך ויחסר עד שיגווע כתוצאה מחוס קוסמי או משהו 'שמח' אחר הדומה לזה. קורבן המשיח מלמד אותנו שהשקפת עולם זו שגוייה; במקום השיכחה הזו נוכל לקבל הבטחת חיי עולם בשמיים וארץ חדשים. עם תקווה וציפייה נהדרים עתידיים אלו כיצד נוכל ללמוד לסרב שאף אחד או אף דבר ימנע את הדרך למה שמוצע לנו על-ידי ישוע?!

שאלות לדיון:

1. חישבו עד כמה שהמוות סופי ומוחלט הוא וכמה שמאמצייהם של כל אדם לאורך אלפי שנים להביס אותו עלו בתוהו. הטוב ביותר שנוכל לעשות זה לשמר את גופינו, דבר שאינו מביס את המוות כמו שצבע חדש על אוטו לא מכין את הרכב לכביש אם המנוע הרוס. לא פלא שדבר כה דרסטי היה נחוץ, מותו וקומו לתחייה של בן האלוהים על מנת לנצח את המוות עבורנו. מה זה בא לומר על כמה שקורבן המשיח צריך להיות במרכז תקוותינו ואמונותינו?
2. הגו עוד ברעיון הכיסוי בצידקתו של המשיח. כיצד יכולה הבנה מאוזנת ונכונה של התפיסה הזאת לשמור אותנו מהתדרדרות לקפדנות יתירה או זלזול והתייחסות בקלות ראש לחסדו של אלוהים כאל 'חסד זול', ומדוע זה חשוב שנישמר משתי הגישות הקיצוניות האלו?!